

קונטרס

ראש אמונה

יבאר ויגלה את עמק האמונה הקדושה, ואיך שהיא ראש
לכל העבודות, וכשבר ישראל מכניס את עצמו בתוך
האמונה הקדושה, זוכה כבר לכל הקדשות והעבודות
בנקל, אשרי לו!

*

בנוי ומיסד על-פי דברי
רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון
בוצינא קדישא עלאה, אדונינו, מורנו ורבנו
רבי נחמן מברסלב, זכותו יגן עלינו.
ועל-פי דברי תלמידו, מורנו
הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אגיס ליה
רבי נתן מברסלב, זכותו יגן עלינו,
ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, פתובים, ומאמרי חכמינו
הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

*

הובא לדפוס על-ידי
חסידי ברסלב
עיה"ק ירושלים תוכב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר: בְּשָׁעָה
שֶׁהָאָדָם מִתְפַּלֵּל תְּפִלוֹתָיו
בְּהִתְלַהְבוּת, וּמְכוּן פְּרוֹשׁ
הַמְּלוֹת, וּמִטָּה אֲזִנּוּ אֶל מָה
שֶׁהוּא מְדַבֵּר, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא
שׂוֹרֵף אֶת כָּל הַקְּלָפוֹת שֶׁבָּרָא.
(אמרי מוהרא"ש, חלק א', סימן תשפד)

קוֹנְטֵרַס

רֵאשׁ אַמוּנָה

.א

צָרִיךְ שְׁתַּחֲזֵק עֲצֻמָּךְ, אֲהוּבֵי, אָחֵי הַיָּקָר, בְּמִדַּת
הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, וְתִדַּע, כִּי הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה הִיא
רֵאשׁ וְרֵאשׁוֹן לְכָל הָעֲבוֹדוֹת וְהַשְּׂגוּת, וּבְלִי אֱמוּנָה
אָדָם עוֹמֵד עַדִּין בַּחוּץ לְגִמְרֵי, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
צִמְצַם אֶת עֲצֻמוֹ כְּבִיכּוֹל בְּמִדַּת מַלְכוּתוֹ יִתְבָּרַךְ
הַנִּקְרָאת "אַמוּנָה", רַק בְּשִׁבִיל שְׂיִזְכוּ לְהַשְׁיִיגוּ,
כִּי בְּלֹא אֱמוּנָה, שֶׁהִיא מִדַּת הַמַּלְכוּת וְהַצְּמִצּוּם,
אֵי אֶפְשָׁר לְהַשְׁיִיגוּ כָּלֵל, וְעַל-כֵּן מִדַּת הָאֱמוּנָה
הַקְּדוּשָׁה הִיא רֵאשׁ וְרֵאשׁוֹן לְכָל הַשְּׂגוּת וְהַקְּדוּשׁוֹת,
וּכְשֶׁאָדָם מְכַנֵּס אֶת עֲצֻמוֹ בְּתוֹךְ הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה,
כָּבֵר זוּכָה לְכָל; וְעַל-כֵּן רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ אֶת עֲצֻמְךָ

בְּתוֹךְ הָאֱמוּנָה הַקְדוּשָׁה, וְתִדַּע וְתִשְׁכַּל אֲשֶׁר אֵין
 בְּלִעְדֵּיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְדוּמָם, צוּמַח, חֵי, מְדַבֵּר, הֵם
 עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֵלֶּיָּהוּ יִתְבָּרַךְ, וּבִידֵיעוֹת אֵלוֹ
 תִזְדַּכֵּךְ נִפְשֶׁךָ מְאֹד מְאֹד, כִּי כָלֵל זֶה תִּכְנִים בְּדַעְתְּךָ
 — אֲשֶׁר בְּרוּחָנִיּוֹת — "הָאוֹחֵז בְּמִקְצָתוֹ אוֹחֵז
 בְּכֻלּוֹ", וְעַל-כֵּן אֵף שֶׁהָאָדָם עֲדִין רְחוּק בְּתַכְלִית
 הַרְחוּק, אֵךְ מִכְּנִים אֶת עֲצָמוֹ בְּאֱמוּנָה הַקְדוּשָׁה,
 אֵף שְׂאוֹחֵז אֶת עֲצָמוֹ רַק קִצָּת בְּאֱמוּנָה הַקְדוּשָׁה,
 כָּבֵר נִכְלָל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, כִּי בְּדַבַּר רוּחָנִי אֵין
 שׁוּם צְמִצוּם, כִּי בְּרַגַע שֶׁמִּכְנִים דַּעְתוֹ בְּתוֹךְ הָאֱמוּנָה
 הַקְדוּשָׁה, כָּבֵר מְדַבֵּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְנִמְשָׁךְ עָלָיו אוֹר
 נוֹרָא וְנִפְלָא עַד מְאֹד מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְנִזְדַּכֵּךְ לְגַמְרֵי;
 אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמִּכְנִים עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ הָאֱמוּנָה הַקְדוּשָׁה,
 וְאֵז אֵל רַב טוֹב הַגָּנוּז וְהַצָּפוּן יִזְכֶּה.

ב.

צְרִיךְ שְׂתַדַּע, אֶהוּבִי, אַחֵי הַיָּקָר, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ
 נִמְצָא וְאֵין זָלָתוֹ נִמְצָא, וּכְפִי שֶׁהָאָדָם מִכְּנִים בְּדַעְתוֹ
 יְדִיעָה זו, אֲזִי הוֹלְכִים לוֹ כָּבֵר כָּל הַחַיִּים בְּצוּרָה
 אַחֲרֵת לְגַמְרֵי, כִּי רַב הַצָּרוֹת וְהַמְרִירוֹת שֶׁהָאָדָם

סובל הן רק מחמת שנעתק מן האמונה הקדושה, ושוכח לגמרי ממנו יתברך, אבל כשאדם מכניס בדעתו תמיד רק אמתת מציאותו יתברך, הולכים לו כל החיים בצורה אחרת, כי תמיד מוצא את עצמיות חיות אלקותו יתברך בכל מה שעובר עליו, ועל-ידי-זה נגאל מכל צרותיו, וזו הרפואה לכל המכאובים והמרירות, ואין לה עוד רפואה כמו מי שמכניס בעצמו את האמונה הקדושה, אשר היא כלליות כל הרפואות וכלליות כל הקדשות.

ג.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, שבכל הצרות והיסורים ועגמת הנפש שלך, תכניס בדעתך את אמתת מציאותו יתברך, ותדע, כי הוא יתברך נמצא בתוך צרותיך ובלבולך, והכל כדי לגסות אותך לראות אל מי תפנה בעת צרותיך, ואף שבין כך השקר מאד מתגבר ומתפשט בעולם, אסור לה לפל בדעתך כלל, רק תדע, כי אין לה דבר שלא יהיה לו שרש למעלה, ועל-כן גם השקר בהכרח שיהיה לו שרש, אבל לכאורה תמוה מהיכן יהיה שרש

לשקר למעלה ששם כלו אמת, כי הלא האמת היא ההפוך ממש משקר? אך שרש אחיזת השקר הוא מבחינת הראשית של כל הדברים, כי מחמת שבראשית שרש כל הדברים, שם הכל אחד בלי הבדל כלל בין כסף ובדיל ונחשת וזהב, וכן בין מספר מאה לאחד, על-כן משם נשתלשל בכמה מיני השתלשלות אחיזה לשקר, שיש לו פח להפך הדברים לומר על בדיל שהוא כסף ועל נחשת שהוא זהב ועל מאה שהוא מאתים וכיוצא בזה לאין קץ, וכל זה נמשך מחמת שבראשית שרשם באמת אין הבדל ביניהם, כי שם הכל אחד, וזה עקר תכלית האמת, ומשם דיקא נשתלשל אחיזה לשקר להפך מהפך אל הפך, אבל משם בעצמו עקר הכנעתו, כי עקר האמת הוא התכלית, דהינו לידע השרש והתכלית של כל הדברים ששם הכל אחד בלי הבדל שזה עקר תכלית האמת, דהינו לידע שהכל נמשך רק מאחדותו הפשוטה, והוא יתברך ברא הכל לכבודו, כדי להכיר אותו יתברך על-ידי כל דבר שבעולם, כי בודאי מי שהוא מבין בכל הדברים והמסחרים שבעולם, ויודע להבין ולהבחין מעלת ערך כל אחד מהם כפי

מה שֶׁהוּא בְּאֵמֶת, וְאֶפְלוּ אִם הוּא חָכֵם גָּדוֹל
 בְּכָל הַשָּׁבַע חֲכָמוֹת לְאֵמֶתָן, אֶף-עַל-פִּי-כֵן אִם
 אֵינוֹ מְסֻתָּפֵל עַל הַתְּכָלִית הָאֵמֶת הָאֲחֵרוֹן, וּמְכַל
 שָׁפֵן אִם טוֹעָה, חֵס וְשָׁלוֹם, עַל-יַדֵּי חֲכָמָתוֹ עַד
 שְׁכוּפָר, חֵס וְשָׁלוֹם, אֶפְלוּ בְּדָבָר אֶחָד מִדְּבָרֵי
 סוּפְרִים, בְּוִדְאֵי אִישׁ כְּזֶה רְחוּק מֵאֵמֶת לְאֵמֶתוֹ,
 וְהוּא מְשַׁקֵּעַ וְנִבְוֵן בְּתְכָלִית הַשֶּׁקֶר וְהַטְּעוּת, וְיָכוֹל,
 חֵס וְשָׁלוֹם, לְהַטְּעוֹת גַּם אַחֲרָיִם עַל-יַדֵּי חֲכָמָתוֹ
 הַמְדַמָּה וְהַכּוֹזֶבֶת, וּבְאֵמֶת הוּא מְטַעֵה אֶת עֲצָמוֹ,
 כִּי אַחֲרִיתוֹ עֲדֵי אוֹבֵד, רְחֻמָּנָא לְצֻלָּן, וְכִמוֹ שְׁכָתוּב
 (יִרְמְיָה ח'): "הִנֵּה בְּדָבָר ה' מְאַסּוֹ וְחֲכָמַת מָה
 לָהֶם", כִּי מַה זֶה חֲכָמָה, מֵאַחַר שֶׁחָכָם מְאַבֵּד
 עֲצָמוֹ וְאַחֲרָיִם לְדַעַת, חֵס וְשָׁלוֹם, וּבְוִדְאֵי טוֹב יוֹתֵר
 לְמִי שֶׁהוּא תָם וְיָשָׁר מֵעוֹדוֹ, וְאֶפְלוּ אִם אֵינוֹ מִבִּין
 בְּשׁוֹם סְחוּרָה, וְאֵינוֹ בְּקִי בְּשׁוֹם חֲכָמָה, אֲבָל עוֹסֵק
 בַּתּוֹרָה וּבַעֲבוּדַת הַשֵּׁם יוֹמֵם וְלַיְלָה, וְחוֹשֵׁב בְּכָל
 עֵת עַל תְּכָלִיתוֹ הַנְּצָחִית, כִּי אֶף-עַל-פִּי שְׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ
 לְהִבְחִין הָאֵמֶת בֵּין כֶּסֶף לְבַדִּיל, הַהִבְדִּיל הַזֶּה הוּא
 רַק בְּכַח הַמְדַמָּה, אֲבָל בְּרֵאשִׁיתָם וְתְכָלִיתָם הַכֹּל
 אֶחָד אֶפְלוּ בְּגִשְׁמִיּוֹת, כִּי הַכֹּל הִיָּה מִן הָעֶפֶר וְהַכֹּל
 שָׁב אֶל הָעֶפֶר, וְעַל-פִּי-רֹב אֵין יְכוּלִים לְהַטְּעוֹת

אותו גם בעניני העולם, כי על-פי-רב תמימי-הדרך
 הם מבינים ביותר בכל מיני רמאות שבעולם,
 דיקא על-ידי דרכי התמימות והאמת שלהם, כי
 מי שהוא איש אמת, אזי הוא מכיר באמת אם
 פלוני דובר שקר אם לאו, ואפלו אם לפעמים
 מטעים אותו באיזה דבר מעניני העולם, ההטעה
 היא רק לפי שעה, והמטעה הוא מטעה את עצמו
 יותר הרבה בתכליתו הנצחית, אבל האיש האמתי
 הזה הוא יודע להבחין ולהבדיל בין האמת לשקר
 בתכלית החכמה וההבנה האמתית, כי הוא בורח
 מכל ההסתות ופתויי היצר הרע לתאוות והמדות
 הרעות הנמשכות מסטרא אחרא, שהיא תכלית
 הטמאה והשקר הגמור, ומשים אל לבו שיסתכל
 ויבין בכל הדברים שבעולם איך להתקרב על ידם
 להשם יתברך, ולהכיר אותו באמת שהוא יתברך
 עצם האמת, נמצא שעקר האמת שבכל הדברים
 הוא התכלית, דהינו שיכון בכל דבר לאמתתו
 בשביל שרש תכלית האמת, שהוא השם יתברך
 והתורה והצדיקים שהם עצם האמת, ועל-ידי-זה
 דיקא נתבטל השקר, שאחזתו גם-כן מהראשית
 והתכלית, ששם הכל כלול באחדות אחת, אשר

על-ידי-זה יש כח לשקר להפוך את האמת, ודיקא
על-ידי-זה בעצמו עקר הכנעתו, כי מי שמסתכל
בכל דבר על עצם האמת לאמתו, על-ידי-זה אין
יכולים להטעותו לעולם, מאחר שהוא חושב בלבו
שאינו רוצה רק את האמת, ואפלו אם לפעמים אינו
יודע להבחין באמת הברורה אף להתנהג באיזה
דבר, הוא מוסר כל תנועותיו להשם יתברך באמת,
ומבקש מהשם יתברך שיזכהו לנקודת האמת,
ושידריכהו בדרך האמת באופן שיזכה לעשות הכל
רק כרצונו יתברך, ועל-כן אפלו אם לפעמים נודע
לו אחר-כך שטעה באיזה דבר, ויודע ומבין עכשו
שכפי רצונו יתברך היה צריך להתנהג באופן אחר,
אף-על-פי-כן אם הייתה גם אז פונתו רצויה באמת,
רק לעשות רצונו יתברך, אזי נחשב הכל לאמת,
כי רחמנא לבא בעי (סנהדרין ק"ו), וכמו שאמרו
חכמינו הקדושים (ברכות ה:): ובלבד שיכונן לבו
לשמים, ובודאי אם לא יטעה האדם את עצמו,
ויסתכל בכל לבו רק על האמת, אזי סוף כל סוף
יזכה לאמת לאמתו, וזו העצה היעוצה והנפלאה
בעבודת השם בכל הדברים שבעולם.

ד.

צריך שתכניס את עצמך, אהובי, אחי היקר, אל תוך האמונה הפשוטה, ועליך לדעת, כי תכף ומיד כשנכנס בלבך ודעתך איזו מחשבה או הרהור אחריו יתברך, כל זה בא מחמת שפגמת בטפי מחך, ואתה פגום מאד, כי אחרת לא היה עולה על לבך שום מחשבות והרהורים אחריו יתברך, כי כל העקמיות שבלב, ובפרט מי שפגם, חס ושלום בטפי המח, שאזי נפגם מחו ונתעקם לבו בכמה מיני עקמיות ופתויים בלי שעור וערך, וכל אלו העקמיות שבלב בחינת (תהלים ל"ח): "לבי סחרחר" הם בחינת מחלקת דסטרא אחרא, בחינת (הושע י'): "חלק לבם", כי הסטרא אחרא הוא בבחינת מחלקת פמובא, וזו המחלקת דסטרא אחרא שרשה בכמה מיני השתלשלות מבחינת מחלקת שבקדשה, וכשמאמין שהמחלקת שבקדשה שיש בין הצדיקים האמתיים אינה מחלקת כלל, כי אלו ואלו דברי אלקים חיים, אזי נמתקין ונתבטלין כל מיני מחלקת דסטרא אחרא, ואזי הוא שומע תוכחות חיים מכל מיני מחלקת ועקמיות שבלב, שהם רוצים להרחיקו מהקדשה, והוא מבין

על-ידי-זה בעצמו גדל הפגם שלו, שפגם כל-
 כף, עד שנתעקם לבו כל-כף, ואזי מרחם על
 עצמו ביותר, ושב בתשובה שלמה, ונתקרב על-
 ידי-זה דיקא להשם יתברך, כי כמו שמאמין שכל
 המחלקת של הצדיקים הכל רק בשביל תקונו, כי
 באמת אלו ואלו דברי אלקים חיים, והמריבה היא
 רק בשבילו — בשביל נסיון והתקרבות שעל-
 ידי ההתרחקות דיקא, כמו-כן צריכים להאמין
 שכל מיני עקממיות שבלב, בודאי יש להם שרש
 בקדושה, הינו במחלקת שבקדושה, וההתרחקות
 של העקממיות היא תכלית ההתקרבות, כי על-ידי
 שרואה גדל העקממיות שבלבו ועצם רחוקו מהשם
 יתברך, על-ידי-זה דיקא ירחם על עצמו, ויפשט
 העקממיות שבלבו, ויתעורר לתשובה שלמה,
 ויתקרב אליו יתברך על-ידי-זה דיקא; ועל-כן
 אהובי, אחי, ראה מה לפניך, במקום להרהר אחריו
 יתברך, ראה לפשפש במעשיך, וזכר היטב את
 חטאות נעורייך איך ששפכת זרעך על הארץ זה
 ימים ושנים, ופגמת בהוצאת זרע לבטלה, ועל-כן
 איך מלאך לבך להקשות קשיות אחריו יתברך,
 וכך מה לך להתערב במחלקת שבין הצדיקים,

הלא אתה מנוול, משקץ ומתעב, והלוואי שתזכה לתקן את עצמך היטב, ואזי באמת ושב ורפא לך, העקר אל תקשה שום קשיות, רק הכנס עצמך באמונה פשוטה, ואז טוב לך כל הימים.

ה.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, אשר כל השכל של כל העולם, אפלו של היראים והכפשים כל זמן שלא זכו לשבר תאות לבם לגמרי, עד שלא יהיה בהם שום שמץ ריח בעלמא משום תאוה שבעולם, עדין אין להם שום שכל כלל, וכל שכלם הוא רק בבחינת המדמה, שהוא כח הגוף כח הבהמיות, ועל-כן עקר תקונם להתקרב להשם יתברך הוא על-ידי אמונת חכמים, דהינו להתקרב לצדיקים אמתיים, ולהאמין בהם ולבטל דעתו נגדם לגמרי, כאלו אין לו שום שכל כלל, ואז יכולים לזכות על-ידי הרוח נבואה, רוח הקדש של צדיקי האמת שיתברר המדמה גם אצלם, עד שיזכו על-ידי-זה לאמונה שלמה, שזה יסוד הכל, שזה בחינת כתיבת ספר תורה, תפלין ומזוזות על

ראש אמונה

תקנט

עור בְּהֵמָה, וְעַל-כֵּן מִתָּר לְכַתֵּב אֲפֹלוּ עַל עוֹר
נִבְלָה וּטְרֵפָה, וּבְלִבָּד שְׂיֵהָיָה מִמִּין טָהוֹר, לְהוֹרוֹת
שְׂהַכֵּל יְכוּלִים לְהִתְקַן, וּבְלִבָּד שְׂלֵא יֵהָיָה מִמִּין
טָמֵא, דִּהְיִנוּ שְׂלֵא יָבוֹא לְצַדִּיק עִם חֲכָמוֹת וְחֻקֵּי רוֹת
לְחַקְרוּ וּלְנַסּוֹתוֹ, וְלֵא תִהְיֶה טִינָה בְּלָבוֹ, שְׂכָל זֶה
הוּא בְּחִינַת מִין טָמֵא, כִּי עֵקֶר הַטְּמָאָה הוּא בְּחִינַת
חֻקֵּי רוֹת וְכַפִּירוֹת, אֲבָל כְּשֵׁאִינוּ בְּבְחִינַת מִין טָמֵא,
רַק עוֹשֶׂה עֲצָמוֹ כְּבְהֵמָה טָהוֹרָה, וּמִכֵּין וּמַעֲבֵד עֲצָמוֹ
וְדַעְתּוֹ לְשֵׁם קִדְשָׁת תְּפִלִּין, שְׂזֵה בְּחִינַת שְׂהַעוֹר
צָרִיף לְהִיּוֹת מַעֲבָד לְשֵׁמָה — לְשֵׁם קִדְשָׁת סֵת"ם,
דִּהְיִנוּ שְׂמַפְשִׁיטִין וּמַעֲבָדִין אֶת מַחֵם וְדַעְתָּם מְכָל
דַּעוֹתֵיהֶם וּסְבֻרוֹתֵיהֶם וְעַקְמֵמִיּוֹת שְׂבָלָבָם, שְׂהִיְתָה
לָהֶם עַד הִנָּה, וּמְכִינִים דַּעְתָּם וְכַחֵם וְכָל גּוּפָם
לְקַבֵּל קִדְשָׁת הַתְּפִלִּין שְׂהִיא בְּחִינַת קִדְשָׁת הַמַּחֲזִין
שְׂל הַצַּדִּיק עַל כָּל אֲשֶׁר יֹאמֵר כִּהוּא זֶה, וְלִבְלִי
לְסוֹר מִדְּבָרָיו יָמִין וּשְׂמָאל, אֲזִי אֶף-עַל-פִּי שְׂקֻלְקֵל
כָּל-כֶּף עַד שְׂהוּא בְּבְחִינַת עוֹר נִבְלָה וּטְרֵפָה, אֶף-
עַל-פִּי-כֵן הוּא יְכוּל לְהִתְקַן וּלְקַבֵּל אוֹר קִדְשָׁת
הַמַּחֲזִין שְׂל הַצַּדִּיק שְׂהוּא בְּחִינַת תְּפִלִּין; וְלִכֵּן
אִיעֲצֹד, וְתִהְיֶה הַכִּי מֵאֲשֶׁר בְּחַיִּיד, רֵאָה לְהִתְקַרֵּב אֶל
צַדִּיקִים אֲמֵתִיִּים הַדְּבוּקִים תָּמִיד בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּבִטּוֹל

כָּל הַרְגָּשׁוֹתֵיהֶם, וְהֵם יִמְשִׁיכוּ עָלֶיךָ בְּרוּר וְזָכוּף
הַמְדַמָּה, וְיֵאִיר מִחֶךְ כָּמוֹ אֹר הַתְּפִלִּין, וְאַף שְׂאֵתָה
עֲכָשׁוּ בְּבַחֲיַנֵּת עוֹר חָיָה וּבְהֶמָּה, עִם כָּל זֹאת אִם
תִּזְכֶּה לְסַלֵּק אֶת דַּעְתְּךָ וְאֶת חֲכַמְתְּךָ, וְתִכְפִּיר אֶת עַצְמְךָ
הַיָּטִב, וְתִקְבֵּל אֶת דְּבָרֵי הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים, אֲזִי
בְּיָדַי תִּזְכֶּה לָמָּה שְׂאֵתָה צָרֶיךָ לְזָכוֹת בְּזֵה הָעוֹלָם,
וְתִהְיֶה דְבוּק בְּחֵי הַחַיִּים, וְיִמְשְׁכוּ עָלֶיךָ עֲרֻבוֹת,
יְדִידוֹת, זִיו, חַיּוֹת אֶלְקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְתִרְגִּישׁ עוֹלָמְךָ
בְּחַיֶּיךָ, כִּי הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים הַדְּבוּקִים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ
בְּאֲמַת הֵם עוֹד חַיִּים בְּזֵה הָעוֹלָם כְּדִגְמַת הָעוֹלָם
הַבָּא; וְאַשְׁרֵי מִי שְׁזוֹכָה לְהִתְקַרֵּב אֲלֵיהֶם בְּאֲמַת.

ו.

צָרֶיךָ שֶׁתִּדַע, אֶהְיֶיבִי, אָחִי הַיָּקָר, אֲשֶׁר בְּזֵה
הָעוֹלָם הָעֶקֶר הוּא אָמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ
בְּתַמִּימוֹת וּבְפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, וְלִהְיוֹת עַל עַצְמוֹ
אָמוּנָה בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִי פְּרָטִית, לִידַע אֲשֶׁר אֵין
בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל מִתְנַהֵג בְּהַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבָּרֵךְ
הַפְּרָטִי פְּרָטִית, וְכָל זֶה הוּא סוּד קִיּוּם הַמְצוּוֹת,
שְׂאֵנוּ זוֹכִים לְקַיֵּם בְּכָל יוֹם, כִּי הַתְּרִי"ג מְצוּוֹת
— רַמ"ח מְצוּוֹת עֲשֵׂה וְשֵׁס"ה מְצוּוֹת לֹא תַעֲשֵׂה,

העקר להמשיך על עצמו הארה וזיו וחיות ודבקות
אור ממנו יתברך, המארה בכל העולמות, כמו
שכתוב (יחזקאל מ"ג): "והארץ הארה מכבודו",
כמו שעל-ידי כל מצוה ומצוה אנו מקשרין ומיחדין
כל העולמות להשם יתברך, וממשיכין אמונת
ההשגחה הפרטית, כמו-כן להפך על-ידי עברות,
חס ושלוש, על-ידי-זה נמשכין בפירות, חס ושלוש,
ועל-ידי-זה מפרידין המלכות מהשם יתברך, ודינו
שכופרין, חס ושלוש, בהשגחתו יתברך, ועל-ידי-
זה השם יתברך גם-כן כביכול אינו משגיח עליהם
בהשגחה שלמה, ואז החיות שלהם נמשכת דרך
הקלפות והחיצונים, שהם מזיקי עלמא, ועל-כן
באמת הם מקבלים ענשים קשים ומרים על-
ידי-זה, וזה עקר ענש הכרת, כי הם נכרתין מהשם
יתברך, ואינם יכולים להכליל בו יתברך ולהמשיך
אמונת אלקותו עליהם, בבחינת השגחה שלמה,
שיחזרו ויצטירו בעיניו יתברך כביכול, רק קדם
שמגיע פח הראות מאתו יתברך עליהם, נתפזר
מקדם בין הקלפות והחיצונים, מחמת שהשגחתו
יתברך עליהם היא מבתר כתפיה (מאחורי כתפיו),
כמבאר בזהר הקדוש, ועל-ידי-זה הם נכרתין מהשם

יתְּבַרְךָ, בְּבַחֲיַנֵּת (תְּהִלִּים ק"ט): "יְהִי־הָאֲחֵרִיתָם
 לְהַכְרִית", וּבַחֲיַנֵּת: "אֲחֵרִית רְשָׁעִים נִכְרְתָה", כִּי
 הַשְּׂגָחָה שֶׁהִיא בְּחִינַת רְאִיָּה וְהַסְתַּכְלוּת, הִיא
 בְּחִינַת אֹר יֵשׁר וְאֹר חוּזֵר, הֵינּוּ מֵה שֶׁהוֹלֶכֶת
 הָרְאוֹת וּפּוֹגֵעַת בְּדָבָר הַנִּרְאֶה הוּא בְּחִינַת אֹר
 יֵשׁר, וְזֶה בְּחִינַת רְאִישִׁית, וְאַחֲר־כֵּן חוּזְרֵת הָרְאוֹת
 וּמְצַטִּירֵת בְּעֵינַיִם, וּמוֹדִיעָה לַדַּעַת לִידַע הַיֵּטִב
 מֵה שֶׁרְאָה, זֶה בְּחִינַת אֹר חוּזֵר, בְּחִינַת אֲחֵרִית,
 וְכִמוֹ-כֵן בְּעֵינַיִן הַשְּׂגָחָתוֹ הַפְּרָטִית כְּבִיכּוֹל, שֶׁעַל-יְדֵי
 שֶׁאֲנוּ מְאַמִּינִים בְּהַשְּׂגָחָתוֹ הַפְּרָטִית בְּשִׁלְמוֹת, הֵינּוּ
 שֶׁהוּא יתְּבַרְךָ בְּרָא אוֹתָנוּ וְאֵת כָּל הָעוֹלָמוֹת, וְהוּא
 לְבַדּוֹ יתְּבַרְךָ מְחִיָּה וּמְקַיֵּם אוֹתָנוּ וּמְשַׁגֵּיחַ עָלֵינוּ
 בְּהַשְּׂגָחָה פְּרָטִית בְּכָל עֵת, וְעַל-יְדֵי-זֶה אָנוּ מְקַשְּׂרִין
 וּמְכַוְּנִין עֵינֵי דַעַתָּנוּ וְלִבְנוּ רַק אֵלָיו יתְּבַרְךָ לְבַד
 בְּלִי שׁוּם נְטִיָּה אֶל הַצַּד, חֵס וְשְׁלוֹם, עַל-יְדֵי-זֶה
 גַּם הוּא יתְּבַרְךָ מְשַׁגֵּיחַ עָלֵינוּ בְּהַשְּׂגָחָה שְׁלֵמָה,
 שֶׁהִיא בְּחִינַת הַבְּטָה וְהַשְּׁבֵת הַהַבְּטָה, וְעַל-יְדֵי-
 זֶה אָנוּ חוּזְרִים וְנִצְטִיֵּרִין כְּבִיכּוֹל בְּעֵינֵי הַשְּׂגָחָתוֹ
 יתְּבַרְךָ, וְאֵז הָאֲחֵרִית מְקַשְּׂרֵת בְּרִאשִׁית, וְעַל-יְדֵי-
 זֶה אָנוּ זוֹכִים בְּזֶה הָעוֹלָם שֶׁהוּא בְּחִינַת אֲחֵרִית
 וְסוּף כָּל דְּרָגִין לְחֹזֵר וּלְהַפְּלִל בְּרִאשִׁית הַמְּחֻשְׁבָּה,

שְׁהִיא הַשְּׁגָחָתוֹ יְתַבְרֵךְ, וְזֶה בְּחִינַת — סוֹף מַעֲשֵׂה
 בְּמַחְשָׁבָה תְּחִלָּה, כִּי הַשֵּׁם יְתַבְרֵךְ הוּא רֵאשׁוֹן
 וְאַחֲרוֹן וּמְגִיד מֵרֵאשִׁית אַחֲרִית, כִּי עַל-יְדֵי הַשְּׁגָחָתוֹ
 הַשְּׁלֵמָה, עַל-יְדֵי-זֶה מְקַשְּׂרִין כָּל הָעוֹלָמוֹת, וְאַפְלוֹ
 הָעוֹלָם הַגִּשְׁמִי הַזֶּה שֶׁהוּא בְּחִינַת אַחֲרִית, הַכֹּל
 מְקַשֵּׁר וּמְיַחַד בְּתַכְלִית הָאַחֲדוּת בְּרֵאשִׁית הַמַּחְשָׁבָה,
 וְזֶה בְּחִינַת "שֶׁמֶר תָּם", לִילֵךְ בְּתַמִּימוֹת לְהֶאֱמִין
 בּוֹ יְתַבְרֵךְ בְּתַמִּימוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דְּבָרִים י"ח):
 "תָּמִים תִּהְיֶה עִם הַשֵּׁם אֱלֹהֶיךָ", וְזֶה "וַיֵּרֶא יִשְׂרָאֵל"
 — לְהַבִּיט וּלְהַסְתַּכֵּל אֵלָיו יְתַבְרֵךְ יִשְׂרָאֵל וּבְכוּוֹן גְּדוֹל,
 בְּלִי שׁוּם נִטְיָה אֶל הַצַּד, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, כִּי הַמֶּאֱמִין
 בְּהַשֵּׁם יְתַבְרֵךְ בְּאַמֶּת הוּא אֶצְלוֹ כְּאֵלוֹ רוֹאֵה בְּעֵינָיו
 מִפֶּשַׁע, וְעֵינָיו מִבֵּיטוֹת תָּמִיד לְהַשֵּׁם יְתַבְרֵךְ לְבַד
 בְּלִי שׁוּם חֲכָמוֹת וַחֲקִירוֹת וּנְטִיָה אֶל הַצַּד, חֶסֶד
 וְשָׁלוֹם, רַק שֶׁמִּבֵּיט וְצוֹפֶה וּבּוֹטֵחַ בּוֹ יְתַבְרֵךְ לְבַד
 בְּאֵמוּנָה שְׁלֵמָה, שֶׁכֹּל חַיּוּתוֹ וּפְרִנָּסָתוֹ וְכוּ' הַכֹּל
 הוּא רַק מִמֶּנּוּ יְתַבְרֵךְ לְבַד, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁכֶת
 עָלָיו בְּחִינַת הַשְּׁגָחָה שְׁלֵמָה, וְאִזּוֹ מִתְקַשְּׂרֶת הָאַחֲרִית
 וְנִתְאַחֶדֶת בְּרֵאשִׁית, שֶׁהוּא עֶקֶר הַתַּכְלִית שְׁאֵלֶיהָ
 אָנוּ מְקוּיִם, וְזֶה שְׁסִיִּם: "כִּי אַחֲרִית לְאִישׁ שָׁלוֹם",
 וְזֶה — "טוֹב אַחֲרִית דְּבַר מֵרֵאשִׁיתוֹ", כִּי זֶה עֶקֶר

התכלית המקוּוּה של התמימים — שיזכו לאחרית טובה, דהינו שיזכו שתתקשר האחרית לראשית, דהינו שיהיו נכללין בו יתברך, לא-כן הרשעים, כי מחמת כפירותם שפּפּרו באמונת השגחה, על-ידי-זה הם רוצים להפריד האחרית מהראשית, הינו הנהגת זה העולם, שהוא בחינת אחרית, מהשגחתו יתברך, שהיא בחינת ראשית, על-כן עליהם נאמר: "אחרית רשעים נכרתה", בחינת ענש כרת, רחמנא לצלן, ועל-כן מבאר בספרים, שעל-ידי שנעורין בלילה ועוסקים בתורה, מבטלין ענש כרת, כי על-ידי עסק התורה כל הלילה, שהתורה היא בחינת עינים, על-ידי-זה מתקנין את העינים, כדי לכון עיניו להשם יתברך לבד, שעל-ידי-זה נתחברת ונתקשרת האחרית בראשית, ועל-ידי-זה נתקן פגם הכרת, ועל-כן נעורין בליל שבועות, שאז זמן קבלת התורה שהוא בחינת עינים, בחינת אמונה בהשגחה, ועל-כן לומדים אז מכל סדר, וכן מכל ספר וספר שבנביאים ובכתובים, וכן מכל מסכת רק הראשית והאחרית, כדי לחבר האחרית בראשית; ראה, אהובי, אחי, מה לפניה, ואל תהיה בטלן, רק הדבק עצמך בו

ראש אמונה

תקסה

יתברך, והתמד בלמוד התורה הקדושה, ועל-ידי-
זה יזדכך מִחֶךְ וְכָל חוֹשֵׁיךָ, וְתִהְיֶה נַעֲשֶׂה אָדָם אַחַר
לְגַמְרִי, וְתִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמֶךָ תָּמִיד עֲרֻבוֹת, נְעִימוֹת,
יְדִידוֹת, חֵיוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ; אֲשֶׁר־י מִי שְׂאִינוּ
מִטְעָה אֶת עֲצָמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם כָּלֵל!

.ז

רָאָה, אֶהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר, לְסַלֵּק מִמְּחֶךָ וְדַעְתֶּךָ
וּמִחֲשַׁבְתֶּךָ כָּל מִינֵי קִשְׁיוֹת וְסִפְקוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ,
כִּי כָּל אֱלוֹ הַקִּשְׁיוֹת וְהַסִּפְקוֹת וְהַבְּלָבוּלִים שְׁעוֹלִים
עַל דַּעְתֶּךָ, הֵם הֵם הַקְּלָפוֹת שֶׁבָּרָאתָ בַּעֲוֹנוֹתֶיךָ
הַרְבִּים, וְעַל-כֵּן נִסְתָּר מִמֶּךָ הָאוֹר, וְעוֹלוֹת עַל דַּעְתֶּךָ
קִשְׁיוֹת וְסִפְקוֹת וּבְלָבוּלִים, כִּי עָלֶיךָ לְדַעַת, אֲשֶׁר כָּל
הַצָּרוֹת נִמְשָׁכוֹת מִבְּחִינַת מַחִין דְּקִטְנוּת, שֶׁהֵם בְּחִינַת
דִּינִים, שֶׁמִּשָּׁם אֲחִיזַת הַקְּלָפוֹת הַמְּצָרִין לְיִשְׂרָאֵל,
חַס וְשָׁלוֹם, וְעַקֵּר הַקְּלָפוֹת הֵם הַכְּפִירוֹת הַנֶּאֱחָזִין
בַּמַּחִין דְּקִטְנוּת בְּיוֹתֵר, כִּי מִחֲמַת שֶׁהִמַּח בְּקִטְנוּת
יֹתֵר, אֲזִי כָּל חֻקֵּיךָ וְקִשְׁיָה גְדוֹלָה מְדַעְתּוֹ מְאֹד,
עַד שְׂאִינוּ יְכוּל לִישָׁבָה, אַף-עַל-פִּי שֶׁבְּאֵמַת הַקִּשְׁיָה
הִיא שְׁטוּת גְדוֹלָה לְמִי שֵׁשׁ לוֹ מִחַ גְּדוֹל בְּאֵמַת,

וְלֹא זֶה אֵף זֶה, שְׂמִיחַת שְׂמִחוֹ יוֹנֵק מִמַּחֲזִין דְּקִטְנוּת, עַל-יְדֵי-זֶה מִתְגַּרֵּין בּוֹ, חֵס וְשְׁלוֹם, הַקְּלָפוֹת, עַד שְׂיֵשׁ לוֹ תַאֲוָה גְּדוֹלָה לְחַקֵּר וְלִהְפָּנֵס בְּחִקְיֵרוֹת, וְהוּא עוֹשֶׂה מֵהַפֶּךְ אֶל הַפֶּךְ, כִּי לְפִי קִטְנוּת מַחוּ הִיָּה רְאוּי לוֹ לְבָרוּחַ אֲפֵלוֹ מִחִקְיָה קְלָה שְׂבִקְלוֹת, וְלֹא דֵי שְׂאִינוֹ מִכִּיר אֶת מְקוֹמוֹ, אֵף גַּם רוֹצֶה לְהִפָּנֵס בְּחִקְיֵרוֹת גְּדוֹלוֹת, שְׂאֲפֵלוֹ גְּדוֹלִים מִמֶּנּוּ אֵינָם יְכוּלִים לְהִפָּנֵס לְשֵׁם, וּמִזֶּה בָּאוֹת כָּל הַכְּפִירוֹת וְהַמְּבוּכוֹת שֶׁל כָּל הַחֹקְרִים, מִחֲמַת שְׂאִינָם מִכִּירִים אֶת מְקוֹמָם, וְנִדְמָה לָהֶם שְׂיֵשׁ לָהֶם מַח גְּדוֹל, עַל-יְדֵי שְׂרוּאִים שְׂבָאוֹ לְכָל הַחֲכָמוֹת וְהַהֲמָצְאוֹת בְּעֵנְיָי הָעוֹלָם, אָבֵל אֵינָם יוֹדְעִים שְׂכָל אֵלוֹ הַחֲכָמוֹת הֵם נִמְשָׁכִין רַק מִמַּחֲזִין דְּקִטְנוּת, וְעַדִּין לֹא זָכוּ לְגַעַת כָּלָל בְּשׁוֹם הַתְּנוּצָצוֹת הַמַּח הַנִּמְשָׁכֵת מִמַּחֲזִין דְּגְדָלוֹת, וְהֵם רוֹצִים לְהִפָּנֵס בְּחִקְיֵרוֹת גְּדוֹלוֹת, כִּי כִּי טֵבַע הַמַּחֲזִין דְּקִטְנוּת, כִּי מִי שְׂיֵשׁ לוֹ מַח גְּדוֹל, הוּא יוֹדֵעַ וּמַבִּין וּמַשִּׁיג הָאֵמֶת, שְׂאִי אֶפְשָׁר לְהַבִּין דְּרַכֵּי הַשֵּׁם, וּמִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ אֱמוּנָה אֱמֵתִית, אָבֵל מִחֲמַת קִטְנוּת הַמַּחֲזִין שְׂשֵׁם נֶאֱחָזוֹת קְלָפוֹת שֶׁהֵן בְּחִינַת כְּפִירוֹת, עַל-יְדֵי-זֶה נִדְמָה לָהֶם שֶׁהֵם חֲכָמִים וְנִכְנָסִים בְּחִקְיֵרוֹת, עַד שְׁנוּפְלִים בְּמְבוּכוֹת גְּדוֹלוֹת,

שְׁכַל הַצָּרוֹת נִמְשָׁכוֹת מִשָּׁם, וְזֶה סוּד קְרִיעַת יַם סוּף, שְׁמִבְאֹר בְּפָנוֹת שֶׁהוּא סוּד מַחִין דְּקִטְנוֹת, שְׂאֵז אֵי אֶפְשֶׁר לְהַמְשִׁיךְ הַיְחוּד, כִּי אִם עַל-יַדֵּי עֲתִיקָא, וְעַל זֶה נֶאֱמַר בְּזֵהר הַקְּדוּשׁ: בְּהֵאֵי מְלָה לֹא תִשְׁאַל וְלֹא תִנָּסֶה אֶת הַשֵּׁם, כִּי זֶה עֵקֶר הַנִּסּ שֶׁל קְרִיעַת יַם סוּף, שֶׁהָיוּ אֵז בְּצָרָה גְדוֹלָה, וְהַפִּיּוֹס הַיְדוּוֹנִיּוֹת, שֶׁהֵם הַכְּפִירוֹת וְהַקְּשִׁיּוֹת וְהַצָּרוֹת הַנִּמְשָׁכִין מִמַּחִין דְּקִטְנוֹת רָצוּ לְהִתְאַחֵז בָּהֶם מְאֹד, רַק הֵם זָכוּ לְסִלֵּק אֵז דַּעְתָּם לְגַמְרֵי וּלְהִתְחַזֵּק בְּאֱמוּנָה לְבַד, וְזָכוּ לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמָם הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה מִבְּחִינַת עֲתִיק, וְעַל-יַדֵּי-זֶה נִתְקַרְשׁוּ הַפִּיּוֹס הַיְדוּוֹנִיּוֹת, וְזָכוּ לְהַפְּךָ לָהֶם הַיָּם לְיַבָּשָׁה, עַל-יַדֵּי שְׁסִלְקוּ דַּעְתָּם, שֶׁהִיא בְּחִינַת יָם, וְסִמְכוּ עַל הָאֱמוּנָה, שֶׁהִיא בְּחִינַת יַבָּשָׁה, וְזֶה בְּהֵאֵי מְלָה לֹא תִשְׁאַל וְלֹא תִנָּסֶה אֶת הַשֵּׁם, כִּי זֶה עֵקֶר קְרִיעַת יַם סוּף — לְבָרוּחַ מַחְקִירוֹת וּמְבִיכוֹת, שְׂאָסוּר לְהַכְנִיס בָּהֶם, שֶׁהֵם נִמְשָׁכִין מִמַּחִין דְּקִטְנוֹת, וּלְהִתְחַזֵּק רַק בְּאֱמוּנָה לְבַד; לִכֵּן רָאָה, אֶהוּבִי, אַחִי, לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמָךְ בְּתוֹךְ הָאֱמוּנָה, וְעַל-יַדֵּי-זֶה תִּזְכֶּה לְעֵבֵר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּשָׁלוֹם, וְיֵאִיר לְךָ תְּמִיד אֲמִתּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּגִלּוֹי אוֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר לֹא שְׁעֵרַת מִיָּמֶיךָ, כִּי הָעֵקֶר

תלוי כפי שמשליך חכמתו המדמית לגמרי, ומקבל על עצמו אמונתו יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה.

ח.

צריך שתדע, אהובי, אחי היקר, אשר אין לך טוב בזה העולם מהאמונה הקדושה, אשר היא ראש הכל, הינו, כי הראש והראשון בהשגת הקדושה ובהשגות אלקותו יתברך הוא על-ידי אמונה, פי ההשגות וכל הצמצומים דקדושה שזוכים על ידם להשיג אלקות, כלם הם בחינת אמונה שהיא יסוד כל התורה כלה, כמו שפירשנו (תהלים קי"ט): "כל מצוותיך אמונה", וכתיב (חבקוק ב'): "צדיק באמונתו יחיה", כי אנשים פשוטים וקטני ערך בודאי עקר חיותם ותקותם לזכות לתכלית הנצחית והאמתית הוא רק על-ידי אמונה, אך אפלו מי שיש לו שכל גדול, והוא למדן וחרף גדול בש"ס ובפוסקים, ואפלו אם יש לו יד גם בחכמת הקבלה בזהר הקדוש ובכתבי האריז"ל, כל זמן שלא זכך עצמו מזהמת הנפש, ולא שבר

עדין לגמרי תאות גופו וחקרו, ויש לו עדין איזו אחיזה ושמן דבר מתאות הגוף והכלי העולם הזה, בודאי עדין אין שכלו שלם, ואסור לו להכנס בשכלו בחכמת השגת אלקותו ותברך, כי יוכל להכשל מאד ולפל, חס ושלום, רחמנא לצלן, ועל-כן צריך להתחזק רק באמונה, ולהשליך שכלו לגמרי, ולסמוך על אבותינו הקדושים ועל הצדיקים האמתיים אשר כפּו את יצרם ושברו את החומר לגמרי, כי רק הם זכו להשגת אלקותו ותברך בתכלית השלמות, ואף-על-פי-כן אפלו צדיקים כאלו, שטהרו וקדשו עצמם מזהמת הנחש לגמרי, ושברו כל התאוות ובטלו את הגוף והחומר לגמרי, גם הם היה עקר התחזקותם רק על-ידי האמונה הקדושה, כי אי אפשר להשיג שום השגה ולדעת שום ידיעה אמיתית בהתנוצצות אלקותו ותברך, כי אם על-ידי האמונה הקדושה, אשר היא השער שדרךו נכנסין לכל הקדשות ולכל ההשגות ולכל הידיעות הקדושות, בבחינת — "בזאת יבוא אהרן אל הקדש" "בזאת" היא בחינת "מלכות", בחינת אמונה, שהיא יסוד כל התורה כלה, בחינת (במדבר י"ט): "זאת התורה וכו', זאת דיקא, וזה שהאריך

בתקונים דלית רשות לנביא וחווה לאעלא לקדשא
 בר מנה וכו', כי אי אפשר להתקרב ולהפגש לשום
 קדשה ולשום השגה ולשום ידיעה מהשם יתברך,
 כי אם על-ידי האמונה הקדושה, וכל המלחמות
 וכל הנסיונות שיש לאדם בעבודת השם, אי אפשר
 לנצח שום מלחמה ולעמד בנסיון, כי אם על-ידי
 האמונה הקדושה, כמו שכתוב שם בתקונים: ודוד
 כד הוי עאל בקרבא לא אתרחץ אלא בה', (ודוד
 כשהלך ללחם לא בטח אלא בהשם), כמו שכתוב
 (תהלים כ"ז): "אם תחנה עלי מחנה" וכו' "בזאת אני
 בוטח", הינו שעקר בטחוננו ותקנותו היא באמונה,
 שנקראת "זאת", דהינו שהיה יודע שהוא חזק
 באמונה בהשם יתברך, ועל-כן ידע שבודאי יעמד
 נגד כל המחנות והמלחמות של היצר הרע והסטרא
 אחרא, ובודאי יוכל לנצחם ולשברם, מאחר שיש
 לו אמונה חזקה בהשם יתברך שנקראת "זאת",
 והנביא כשראה ארץ הגלות, לא היתה לו תקנה
 לצאת משם, כי אם על-ידי האמונה שנקראת
 "זאת", כמו שכתוב (איכה): "זאת אשיב אל לבי
 על-כן אוחיל" וכו', כי מי שיהיה חזק באמונה,
 בודאי יזכה לנצח את המלחמה, ולצאת מן הגלות,

וְעַיִן בְּתַקוּנִים שֶׁהָאָרִיךְ בְּעֵינַיִן בְּחִינָה שֶׁל "זאת",
 שֶׁיַּעֲקֹב מָסַר זֹאת לְבָנָיו, וּמִשָּׁה בִּרְךְ אֶת יִשְׂרָאֵל
 בְּ"זאת", וְהַכֹּל הוֹלֵךְ וְסוֹבֵב עַל הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה
 שֶׁנִּקְרָאת "זאת", וְהִיא יְסוּד הַכֹּל.

.ט.

צָרִיךְ שֶׁתִּדַע, אֲהוּבִי, אָחִי הַיָּקָר, אֲשֶׁר כָּמוֹ
 שֶׁהוּא בְּגִשְׁמִיּוֹת, כָּמוֹ-כֵן הוּא בְּרוּחָנִיּוֹת, כִּי
 הַגִּשְׁמִיּוֹת הֵיא מְשָׁל עַל הָרוּחָנִיּוֹת, וְכֵן הָרוּחָנִיּוֹת
 נִתְּלַבְּשֶׁת בְּתוֹךְ הַגִּשְׁמִיּוֹת, וְעַל-כֵּן עָלֶיךָ לְדַעַת הַיֵּטֵב
 אֲשֶׁר עָקַר הַיְדִיעָה מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּמֵהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה
 הִיא עַל-יְדֵי אֱמוּנָה, כָּמוֹ שֶׁכָּתוּב "וְאִרְשֶׁתֶּיךָ לִי
 בְּאֱמוּנָה וַיִּדְעַתְּ אֶת הַשֵּׁם". כָּמוֹ שֶׁאָנוּ רוֹאִים שֶׁעָקַר
 הַיְדִיעָה הַבְּרוּרָה בְּעֵינַיִי עֵסֶק וּמִשָּׂא וּמִתָּן הוּא
 עַל-יְדֵי אֱמוּנָה דִּיקָא, וְזֶה יְסוּד כָּל הַמִּשָּׂא וּמִתָּן
 וְהַמְּסָחֲרִים שֶׁבְּעוֹלָם, הַכֹּל עַל-יְדֵי שֶׁאֶחָד מֵאֲמִין
 לְחַבְרוֹ שִׁיּוֹדַע בּוֹ שֶׁהוּא נֶאֱמָן וְאִישׁ אֱמֶת, כִּי בְּלֹא
 אֱמוּנָה לֹא יִתְקַים שׁוּם עֵסֶק וּמִשָּׂא וּמִתָּן, כָּמוֹ
 לְמִשָּׁל כְּשֶׁאֶחָד רוֹצֵה לִידַע הַמְּקַח שֶׁל אִיזוֹ סְחוּרָה
 בְּמַרְחָקִים, כְּדִי לִידַע אִם לְסַחֵר בְּזוֹ הַסְּחוּרָה כָּאֵן

וְלַהוֹלִיכָהּ לְשֵׁם לְמַרְחָקִים וְלַהֲרוֹיַח בָּהּ, אֲזִי אִם
 יִרְצֶה לְבָלִי לְסִמּוֹן עַל שׁוֹם נְאֻמָּנוֹת שֶׁל אֵיזָה
 בֶּן-אָדָם, בּוֹדֵאִי לֹא יֵדַע לְעוֹלָם הַמֶּקֶחַ, אִם לֹא
 שְׂיִצְטָרֵךְ קֶדֶם כָּל מִסְחָר לְנִסְעַ לְשֵׁם וְלִרְאוֹת אֵיךְ
 הַמֶּקֶחַ עִם סְחוּרָה זֹו, וּבְתוֹךְ כֵּן שְׂיִחְזוֹר לְבֵיתוֹ
 אֲפֹשֶׁר שְׂיִוֹזֵל הַמֶּקֶחַ, וְכֵן לְהַעֲמִיד עַל חֲכָמְתוֹ וְשִׁכְלוֹ
 שְׂמִבִּין מִרְחוֹק שְׂבִזְמָן זֶה מְחַיֵּב לְהַצְלִיחַ מִסְחָר
 זֶה בְּמָקוֹם פְּלוֹנִי, זֶה בּוֹדֵאִי אִי אֲפֹשֶׁר, כִּי כָּבֵר
 רְאִינוּ כַּמָּה פְּעָמִים שְׂהִיְתָה הַסְּבָרָה נוֹתַנָּת שְׂיִהְיֶה
 הַמֶּקֶחַ מִמִּסְחָר זֶה בְּיָקָר, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן הִיָּה אַחֲרֵי-
 כֵּן דִּיקָא בְּזוֹל גְּדוֹל, נִמְצָא שְׂהִיְדִיעָה שְׂעַל-פִּי סְבָרָה
 וְהַחֲכָמָה בְּעֶסֶק מִסְחָר, זֶה אִינוּ יִדְעָה כָּלֵל, וְלִנְסַע
 בְּעֶצְמוֹ לִרְאוֹת בְּעֵינָיו גַּם-כֵּן אִי אֲפֹשֶׁר, וּבְהַכְרִיחַ
 שְׂיִסְמֹךְ עַל אֵיזָה אִישׁ נְאֻמָּן שְׂיִבְחָר לוֹ שְׂרָאוּי לוֹ
 לְסִמּוֹן עָלָיו, כִּי הוּא יוֹדֵעַ שְׂהוּא אוֹהֵבוֹ בְּאַמֶּת, וַיֵּשׁ
 לוֹ נְאֻמָּנוֹת, וּכְשֶׁזֶה הַנְּאֻמָּן בְּאַמֶּת כּוֹתֵב לוֹ יִדְעָה
 מִמִּרְחָקִים מֵאֵיזָה מֶקֶח מִסְחוּרָה וְכִיּוֹצֵא, אֲזִי זֹאת
 הַיְדִיעָה הִיא יִדְעָה בְּרוּרָה אֲצִלוֹ בְּלִי סִפְקָ, אַף-
 עַל-פִּי שְׂאִינוּ מִבִּין בְּשִׁכְלוֹ שׁוֹם סְבָרָה וְשִׁכְלָ שְׂיִהְיֶה
 הַמֶּקֶחַ כֵּן, אֲדִרְבָּה הַסְּבָרָה נוֹתַנָּת שְׂיִהְיֶה בְּהַפֵּךְ,
 אַף-עַל-פִּי-כֵן הוּא יוֹדֵעַ יִדְעָה בְּרוּרָה וְאַמֶּתִית

שְׁהַמְקַח הוּא כָּף, עַל-יַדֵי אַמוּנָה, שְׁמַאֲמִין לַחֲבֵרוֹ
הַנְּאָמֵן שְׁבוּדָאֵי לֹא יִשְׁקֵר לוֹ, וּבּוּדָאֵי כּוֹתֵב לוֹ
הָאֲמֵת, נִמְצָא, שְׁעֵקֶר הַיְדִיעָה הַבְּרוּרָה שֶׁהוּא יְסוּד
הַמְּסֻחַר אֶצְלוֹ, הוּא עַל-יַדֵי אַמוּנָה, כִּי אֵין קִיּוּם
לְעוֹלָם בְּלֹא אַמוּנָה, כִּי כָּל הַמַּשָּׂא וּמַתָּן וְהַעֲסָקִים
שְׁבַעוּלָם, וְכָל הַהִתְחַבְּרוּת שְׁבִין בְּנֵי-אָדָם אֵי אֶפְשָׁר
לָהֶם לְהִתְקַיֵּם בְּלֹא אַמוּנָה, כִּי אֶפְלוּ אִם יִהְיֶה אָדָם
חָכֵם גָּדוֹל בְּיוֹתֵר, אִם יִרְצֶה שְׁלֹא לַעֲשׂוֹת שׁוּם מַשָּׂא
וּמַתָּן עַד שְׂיִדַּע מֵהוּת הַמַּשָּׂא וּמַתָּן בְּחֻכְמָתוֹ וְדִיקָא,
וְלֹא לְסַמֵּךְ עַל נְאֻמָּנוֹת חֲבֵרוֹ, וְכֵן לֹא יִרְצֶה לְתַן שׁוּם
דְּבָר מִיָּדוֹ לַחֲבֵרוֹ, מִחֻמַּת שְׂאִינוֹ מַאֲמִין לְשׁוּם אָדָם,
אֲזִי בּוּדָאֵי לֹא יוּכַל לַעֲשׂוֹת שׁוּם עֵסֶק וְשׁוּם מַשָּׂא
וּמַתָּן, כִּי כָּל הַעֲסָקִים וְהַמַּשָּׂא וּמַתָּן בְּהִכְרַח שְׂיִהְיוּ
עַל-יַדֵי נְאֻמָּנוֹת, שְׂאֶחָד מַאֲמִין לַחֲבֵרוֹ, רַק שְׁכָּל
אֶחָד מְבַקֵּשׁ לוֹ אִישׁ נְאֻמָּן שְׂיִהְיֶה רְאוּי לוֹ לְסַמֵּךְ
עָלָיו, אֲבָל עַל כָּל פָּנִים בְּלֹא נְאֻמָּנוֹת לְשׁוּם אָדָם,
אֵי אֶפְשָׁר לוֹ לַעֲשׂוֹת מַשָּׂא וּמַתָּן הָעֵסֶק, בְּפִרְט
הַעֲסָקִים הַגְּדוֹלִים שֶׁהֵם לְמַרְחָקִים; נִמְצָא שְׁכָּל
הַנְּאֻמָּנוֹת שְׁבִין אָדָם לַחֲבֵרוֹ הַכֹּל נִמְשָׁךְ וְנִשְׁתַּלְשַׁל
מִכַּח הָאֻמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, שְׂצָרִיכִים לְהַאֲמִין בְּהַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ וּבְצַדִּיקָיו וּבְתוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה, שְׂבָרָא הַשֵּׁם

יתברך כח האמונה באדם שיהיה לו כח ובחירה
 להאמין באמת, אף-על-פי שאי אפשר לו להשיג
 בשכלו עדין בשלמות, ומשם נשתלשלה הנאמנות
 והאמונה שבין אדם לחברו, שהוא קיום העולם,
 ועל-כן באמת אמרו חכמינו הקדושים (מסכת פלה
 פרק ב'): "המחליף בדבורו כאלו עובד עבודה
 זרה", כי כשמשקר לחברו באיזה משא ומתן ואין
 לו נאמנות, הוא פוגם באמונה הקדושה, ונחשב
 כעובד עבודה זרה ממש, כי הנאמנות שבין אדם
 לחברו נמשכת גם-כן מהאמונה הקדושה; אשרי
 מי שמכניס את עצמו בתוך האמונה הקדושה,
 ואז יזכה לקשר רוחניות לגשמיות וגשמיות אל
 רוחניות, ותמיד ירגיש ערבות, נעימות, זיו ורחיות
 אור האלקי, אשרי לו!

י.

אהובי, אחי היקר! עליך להכניס בדעתך,
 אשר כלל הדבר, שהעקר הוא האמונה בפשיטות
 בלי שום חקירות וחקמות כלל, וכשזוכה להיות
 חזק בזה ימים ושנים הרבה, אזי אם יזכה, יחמל

עָלִיו הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וַיִּפְתַּח לוֹ שְׁבִילֵי הַשָּׁכֶל, וַיּוֹכֵל
 לְהַשְׁיֵג וּלְהַבִּין מַעַט בִּיְדֵיעָתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְאַפְלוּ אַחֲרֵי-
 כֵּן כְּשִׁזְזָה לְאִיזוֹ יְדִיעָה וְהַשְׁגָּה, הוּא צָרִיף לְתַן
 גְּבוּל לְדַעְתּוֹ שְׁלֵא יִסְתַּכֵּל בְּמָה שְׁאִין לוֹ רְשׁוֹת, כִּי
 בְּמַפְלָא מְמָךְ אֵל תְּדַרְשׁ, רַק לְסִמְךָ עַל אָמוּנָה לְבַד,
 כִּי לְעוֹלָם צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק רַק בְּאָמוּנָה, שֶׁהִיא
 הִיסוּד וְהַקִּיּוּם שֶׁל כָּל הָעוֹלָמוֹת, וְהָאָמוּנָה הִיא
 בְּרֵאשׁ וּבְסוֹף וּבְאֶמְצָע, בְּבַחֲיַנֵּת — "אָנִי רֵאשׁוֹן
 וְאָנִי אַחֲרוֹן וּמִבְּלָעָדֵי אֵין אֱלֹקִים", אָנִי הוּא בְּחִינַת
 מְלָכוּת אָמוּנָה כִּידוּעַ, וּמִבְּלָעָדֵי הָאָמוּנָה אֵי אֶפְשָׁר
 לְדַעַת מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, בְּחִינַת — "וּמִבְּלָעָדֵי אֵין
 אֱלֹקִים".

תָּם וְנִשְׁלָם, שְׁבַח לְאֵל בּוֹרֵא עוֹלָם!

מוהרא"ש נ"י אָמַר: הַיּוֹם הַזֶּה עָקַר הַלְמוּד
שְׁצַרִּיכִים לְלַמֵּד עִם אַחֲרִים, הוּא רַק לְמוּד אֲמוּנָה
בְּתַמִּימוֹת וּבִפְשִׁיטוֹת, וְלַחֲזֹר עַל זֶה פְּעָמִים אֵין
מִסְפָּר, לִידַע שֶׁיֵּשׁ מְצוּי נִמְצָא, וְהוּא הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ
הַמְּצִיא הַנִּמְצָאוֹת וְכֹל הַנִּמְצָאִים מְשֻׁמִּים וְאַרְץ,
וַיִּמָּה שְׁבִינִיָּהֶם לֹא נִמְצְאוּ, אֲלָא מֵאַמְתַּת הַמְּצָאוֹ,
כִּי אֵין בְּלַעֲדוֹ יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, וְאַף שְׁפַעֲיֵן רוּאִים אֵיךְ
הַגִּשְׁם וְהַטֶּבַע מִתְגַּבְּרִים וְכוּ', הַכֹּל בְּשִׁבְלֵי הַבְּחִירָה
וְהַנְּסִיוֹן וְכוּ', לְרֹאוֹת אִם יִמְשִׁיךְ אֶת עַצְמוֹ הָאָדָם
אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ עַל אֵף כָּל הַהִסְתָּרוֹת וְהַכְּסוּיִים.
(אמרי מוהרא"ש, חלק א', סימן שפה)